

Dag Minister Vandenbroucke, voogdijminister voor het vrijwilligerswerk

Vandaag start de 37ste Week van de Vrijwilliger en vieren we samen met organisaties, verenigingen en lokale besturen het onuitputtelijke engagement van ongeveer 800.000 vrijwilligers in ons land. U mag, als voogdijminister, meer dan trots zijn op die inzet van al deze mensen. U lag jaren geleden onrechtstreeks mee aan de basis van de vrijwilligerswet, zorgde voor een vrijwilligersfonds tijdens de bittere covidperiode. Dat is iets om best trots op te zijn.

En toch zijn we niet tevreden. De bescherming van die vrijwilligers wordt sinds 2018 systematisch uitgehold. Als dat niet door uw toedoen is, laat u het wel gebeuren. Er heerst verwarring op het terrein, en de vrijwilliger dreigt daarvan de dupe te worden.

Daarom willen de Federatie, de Vlaamse Jeugdraad en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk u waarschuwen, én pleiten voor de afschaffing van alle uitzonderingen.

Een kat vindt haar jongen niet meer terug

De vrijwilligerswet laat toe dat vrijwilligers een kostenvergoeding ontvangen. Dat is goed. Zo kunnen de kosten die vrijwilligers maken gecompenseerd worden, en worden mogelijke financiële drempels weggewerkt. Het dag- en jaarmaximum is strikt afgebakend.

In 2018 zien we echter de eerste inbraak in de regelgeving, en werden er allerlei uitzonderingen in de wet ingeschreven, die een eerste discriminatie tussen vrijwilligers doet ontstaan: hierdoor

ontstaat een verschuiving van de wettelijk vastgelegde 'onbezoldigde' activiteit naar, voor een beperkte groep mensen, de facto prestatievergoeding. **Bepaalde groepen vrijwilligers kunnen meer kostenvergoeding krijgen. Niet logisch, want waarom zou de ene vrijwilliger meer kosten maken dan de andere?**

We weten dat dit idee niet van u kwam. En wellicht moeten we er niet op wijzen dat dit tot een vertekening leidt van wat vrijwilligerswerk is, en dat het de duurzaamheid en de eigenheid van vrijwilligerswerk hypothekeert. Een eigenheid die gesymboliseerd wordt door een meerderheid van vrijwilligers die geen enkele vergoeding krijgen noch vragen. Is hun engagement dan minder 'waard' dan een engagement als bijvoorbeeld oppasvrijwilliger?

Of, de uitzonderingen voor de vrijwilligers die in de strijd tegen covid worden ingezet? Vrijwilligers in de zorg? De bedragen van de jaarmaxima swingen de pan uit en het kan ons niet ontdoen van de indruk dat deze regelgeving er niet is gekomen voor het goed van de vrijwilliger, maar geforceerd zijn door (sub)sectoren, overheden, die vrijwilligers beschouwen als goedkope werkkrachten.

Van die uitzonderingen willen we af.

Werken voor een aalmoes?

We merken meer en meer dat vrijwilligers ingezet worden om personeelstekorten op te vangen. Er is altijd een reden te bedenken: crisis, hoogdringendheid,.... maar er zijn geen data (en het onderzoek dat u nu heeft lopen zal die ook niet opleveren) die rationele argumenten opleveren om die uitzonderingen te legitimeren.

'Ik werk maandag, dinsdag en vrijdag in het woonzorgcentrum, van 8.00 uur tot 16.00 uur. Is het normaal dat ik maar één pauze krijg? Noch een vergoeding voor mijn vervoerskosten?' Het is één van de vele bezorgdheden van vrijwilligers, die denken beschermd te zijn door de vrijwilligerswet, maar in feite geen rechten hebben. En het is simpel, wie klaagt, vliegt buiten....

Het vrijwilligerswerk wordt vandaag al te vaak oneigenlijk gebruikt. We stellen het vast in de zorgsector, in de buitenschoolse opvang, maar straks mogelijk ook in de kinderopvang, en zo voort. We kunnen nog tal van knelpuntberoepen bedenken waar de helpende hand van de brave vrijwilliger gewenst is.

Waar vrijwilligers tot goedkope én arbeidskrachten gereduceerd worden.

De zogenaamd tijdelijke uitzonderingen worden telkens weer, in het geniep, verlengd en dreigen straks de regel te worden....

Verenigingen in het middenveld – denk aan jeugdorganisaties, sociaal-culturele en amateurkunstenorganisaties - kijken hier met lede ogen naar. Ook hier heeft corona ingehakt, en is het krabben om voldoende middelen te hebben om de werking boven water te houden. Zij kunnen zich niet veroorloven royale kostenvergoedingen te geven, iets wat vaak ook niet in hun visie op vrijwilligerswerk past. Zij lijken te roepen in de woestijn, maar beleidsmatig worden ze beschouwd als een 'nice to have', niet een 'must have'. Als minister voelt u toch ook dat dit knelt, ongemakkelijk wordt?

Laat ons praten

De vrijwilligerswet is verworden tot een gasleiding waarin een onverlaat een gat heeft geslagen. Het is tijd om dat gat te dichten en te vermijden dat de boel ontploft.

We zijn uw bondgenoot om het herstel van de vrijwilligerswet te realiseren en terug te gaan naar de echte spirit ervan.

We zoeken graag met u naar oplossingen om achterpoorten in de vrijwilligerswet te dichten en ondersteunen u om om uitzonderingen gevraagd door een Vlaamse, Waalse, Brusselse, federale collega af te ketsen. We willen er samen met u voor zorgen dat de vrijwilligerswet niet langer de rommelbak is om onstabiele regelingen uit te werken, die in sé niets meer te maken hebben met vrijwilligerswerk.

Het vrijwilligerswerk is te schoon om kapot te laten gaan.

We rekenen op u, als voogdijminister om het vrijwilligerswerk, zoals het een goede voogd betaamt, te beschermen zodat het kan groeien en bloeien.

Neemt u even uw agenda erbij?

Eva Hambach, namens De Federatie, de Vlaamse Jeugdraad en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk